

130. OBLJETNICA HRVATSKOG PLANINARSTVA

ZAVRŠENA PROSLAVA 130. OBLJETNICE

ALAN ČAPLAR, Zagreb

U nedjelju 15. svibnja pohodom »Tragom prvog izleta HPD-a« u Samoborskom gorju završena je proslava 130. obljetnice organiziranoga hrvatskog planinarstva. Takvim se pohodom već tradicionalno obilježavaju »okrugle« godišnjice izleta koji je dvanaestoro članova Hrvatskog planinskog društva (HPD) poduzelo 17. i 18. svibnja 1875.

Kako to i priliči 130. obljetnici i dometu koji je naše planinarstvo postiglo od početaka do danas, 15. svibnja se u Rudama okupilo 130 puta više planinara nego na prvom izletu HPD-a. Premda su se istog dana održavali i lokalni izbori, to nije spriječilo više od 1500 planinara iz 83 planinarska društva iz svih krajeva Hrvatske da dođu na pohod i prođu trasom Rude – Veliki dol – Oštrc

– Plešivica, a proslavi su se pridružili i slovenski planinari iz 11 društava, te jedno društvo iz BiH. Kratak kulturno-umjetnički program u Rudama izvelo je mjesno KUD »Oštrc«, a okupljene su pozdravili gradonačelnik Samobora Žarko Adamek, izaslanik Predsjednika Republike Hrvatske Željko Mataja te predsjednik HPS-a Hrvoje Kraljević. Nakon pozdravnih riječi, planinari su se uputili prema Velikom dolu, Oštrcu i dalje prema Plešivici. Među sudionicima ovoga pohoda bilo je izrazito mnogo mladih, a sudjelovale su doslovno sve generacije, od 5 do 85 godina.

U Rudama je posebno živo bilo oko stolova na kojima se utiskivao prvi pečat u prigodni set razglednica s motivima iz Samoborskog gorja. Drugi žig utiskivao se na Velikom dolu, treći na Oštrcu, a četvrti na vrhu Plešivice, gdje su se sudionicima koji su prikupili sve žigove, dodjeljivale značke »Tragom prvog izleta HPD 15. 5. 2005.«. Veliko zanimanje izazvala je i pokazna vježba potražnih pasa na vršnom dijelu Rancerja, a kao trajni trag proslave ostat će prigodne edukativne ploče s tekstom o prvom izletu HPD-a, koje je u Rudama i na Poljanicama postavio Park prirode Žumberak–Samoborsko gorje. Nakon završetka pohoda, sudionici su se do kasnih popodnevni sati nastavili družiti na Poljanicama i u Samoboru. Premda je za taj bilo najavljeno pro-



Na putu od Oštrca prema Plešivici

foto: Zdenko Kristijan

mjenjivo vrijeme, a nad Samoborskim gorjem nebo stalno prijetilo kišom, oborine su srećom izostale, a u poslijepodnevnim se satima čak i razvedrilo.

Pokrovitelj ovoga pohoda bilo je Poglavarstvo grada Samobora, a organizatori Hrvatski planinarski savez i HPD »Japetić« iz Samobora. Pokrovitelj cjelokupne proslave 130. obljetnice hrvatskog planinarstva bio je Predsjednik Republike Stjepan Mesić, koji je proslavu osobno otvorio na svečanosti u travnju prošle godine u Ogulinu. U okviru obilježavanja 130. obljetnice održani su još i Dani hrvatskih pla-



Na Plešivici foto: Tomislav Marković

ninara na otoku Lošinju i planini Osorščici, a na najvišoj našoj planini, Dinari, otvoren je obnovljen i proširen planinarski dom »Brezovac« (1050 m). Osim tih nekoliko središnjih akcija, održan je i niz manjih akcija koje su bile posvećene 130. obljetnici hrvatskog planinarstva. Ostvarenja postignuta u tom razdoblju ostat će utkana u naše planinarstvo kao trajni trag obljetnice – spomenimo ovdje samo »Zlatnu knjigu hrvatskog planinarstva« i dom »Brezovac« na Dinari.

*Više snimaka s pohoda
Tragom prvog izleta
HPD-a« pogledajte na
»duplerici« ovoga broja.*

VELEBIT

O VELEBITU IZNUTRA

prof. dr. ŽELJKO POLJAK, Zagreb

Velebit stoljećima zaokuplja pažnju znatizeljnika bogatstvom oblika na površini, ali se tek sredinom prošlog stoljeća počelo više razmišljati o tome kako izgleda »iznutra«. Pretečom takvog razmišljanja možemo smatrati dr. Radivoja Simonovića (1858–1950), liječnika i geologa amatera, koji je godinama strastveno proučavao Velebit (od 1903. do 1924. organizirao je deset istraživačkih ekspedicija) i ostao poznat po dvije tisuće izvrsnih fotografija koje rese brojna znanstvena djela, napose botanička.

VELEBIT JE ŠUPALJ!

Vidjevši po Velebitu brojne jame u kojima nestaju sve oborine, Simonović je objavio tezu da je u Velebitu golema šupljina koja je nastala istovremeno s izdizanjem planine. Po Simonoviću, Velebit je nastao kao velik nabor zemljine kore ispod kojeg je svakako morala ostati šupljina orijskih dimenzija. Tezu je objavio o vlastitu trošku u obimnoj stručnoj raspravi od 144 stranice na njemačkom jeziku pod naslovom »Tektonische Urho-